

I

(Leģislatīvi akti)

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2015/412

(2015. gada 11. marts),

ar ko Direktīvu 2001/18/EK groza attiecībā uz iespēju, ka dalībvalstis var ierobežot vai aizliegt ģenētiski modificētu organismu (ĢMO) audzēšanu savā teritorijā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/18/EK ⁽⁴⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1829/2003 ⁽⁵⁾ nosaka visaptverošu tiesisko regulējumu par atļauju piešķiršanu ģenētiski modificētiem organismiem (ĢMO), kas pilnībā piemērojams ĢMO, kuri izmantojami audzēšanai visā Savienībā kā sēklas vai cits augu pavairošanas materiāls ("audzēšanai paredzēti ĢMO").
- (2) Saskaņā ar minēto tiesisko regulējumu attiecībā uz audzēšanai paredzētiem ĢMO jāveic individuāls riska novērtējums, pirms tiek dota atļauja to laišanai Savienības tirgū saskaņā ar Direktīvas 2001/18/EK II pielikumu, ņemot vērā gan ĢMO tiešo un netiešo, gan tūlītējo un vēlāko, gan kumulatīvo ilgstošo ietekmi uz cilvēka veselību un vidi. Minētais riska novērtējums nodrošina lēmumu pieņemšanas procesam zinātniskos ieteikumus, un tam seko lēmums par risku pārvaldību. Minētās atļauju piešķiršanas procedūras mērķis ir nodrošināt cilvēku dzīves un veselības, dzīvnieku veselības un labturības, vides un patērētāju interešu augsta līmeņa aizsardzību, vienlaikus nodrošinot iekšējā tirgus efektīvu darbību. Būtu jāpanāk un jāsauglabā vienlīdz augsts veselības, vides un patērētāju aizsardzības līmenis visā Savienības teritorijā. Saistībā ar Direktīvu 2001/18/EK un tās turpmāko īstenošanu vienmēr būtu jāņem vērā piesardzības princips.
- (3) Saskaņā ar Padomes 2008. gada 4. decembra secinājumiem par ģenētiski modificētiem organismiem ("Padomes 2008. gada secinājumi") ir nepieciešams uzlabot ĢMO atļaujas piešķiršanas tiesiskā regulējuma īstenošanu. Šajā

⁽¹⁾ OV C 54, 19.2.2011., 51. lpp.

⁽²⁾ OV C 102, 2.4.2011., 62. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2011. gada 5. jūlija nostāja (OV C 33 E, 5.2.2013., 350. lpp.) un Padomes 2014. gada 23. jūlija nostāja pirmajā lasījumā (OV C 349, 3.10.2014., 1. lpp.). Eiropas Parlamenta 2015. gada 13. janvāra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2015. gada 2. marta lēmums.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/18/EK (2001. gada 12. marts) par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu (OV L 106, 17.4.2001., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1829/2003 (2003. gada 22. septembris) par ģenētiski modificētu pārtiku un barību (OV L 268, 18.10.2003., 1. lpp.).

sakarā noteikumi par riska novērtējumu vajadzības gadījumā būtu regulāri jāatjaunina, lai ņemtu vērā zinātnisko atziņu un analīzes procedūru nepārtraukto pilnveidošanos, jo īpaši attiecībā uz ģenētiski modificēto kultūru ietekmi uz vidi ilgtermiņā, kā arī to iespējamo ietekmi uz blakusorganismiem, un lai ņemtu vērā uztvērējvīdus īpatnības un to ģeogrāfisko apgabalu īpatnības, kuros ģenētiski modificētie augi varētu tikt audzēti, un kritērijus un prasības attiecībā uz ĢMO, kas izstrādā pesticīdus, un attiecībā uz herbicīdizturīgiem ĢMO. Tādēļ attiecīgi būtu jāgroza Direktīvas 2001/18/EK pielikumi.

- (4) Ģenētiski modificētām šķirnēm ir jāsaņem atļauja laišanai tirgū, turklāt arī jāatbilst Savienības tiesību aktu prasībām par sēklu un augu pavairošanas materiāla tirdzniecību, kā īpaši noteikts Padomes Direktīvās 66/401/EEK⁽¹⁾, 66/402/EEK⁽²⁾, 68/193/EEK⁽³⁾, 98/56/EEK⁽⁴⁾, 1999/105/EEK⁽⁵⁾, 2002/53/EEK⁽⁶⁾, 2002/54/EEK⁽⁷⁾, 2002/55/EEK⁽⁸⁾, 2002/56/EEK⁽⁹⁾, 2002/57/EEK⁽¹⁰⁾ un 2008/90/EEK⁽¹¹⁾. No minētajām direktīvām Direktīvās 2002/53/EEK un 2002/55/EEK ietverti noteikumi, kas ļauj dalībvalstīm atbilstoši konkrētiem skaidri formulētiem nosacījumiem aizliegt šķirnes izmantošanu visā tās teritorijā vai tās daļā vai noteikt atbilstošus nosacījumus šķirnes audzēšanai.
- (5) Ja ir piešķirta atļauja ĢMO audzēšanai saskaņā ar Savienības tiesisko regulējumu par ĢMO un attiecībā uz šķirni, ko vēlas laist tirgū, ĢMO atbilst Savienības tiesību aktos par sēklu un augu pavairošanas materiāla tirdzniecību noteiktajām prasībām, dalībvalstis nedrīkst aizliegt, ierobežot vai traucēt tā brīvu apriti savā teritorijā, izņemot gadījumos, kas noteikti Savienības tiesību aktos.
- (6) Pieredze liecina, ka ĢMO audzēšana ir jautājums, kam rūpīgāk pievēršas dalībvalstu līmenī. Jautājumi, kas saistīti ar ĢMO laišanu tirgū un importu, arī turpmāk būtu jāregulē Savienības līmenī, lai aizsargātu iekšējo tirgu. Tomēr attiecībā uz audzēšanu atsevišķos gadījumos var būt vajadzīga elastīgāka pieeja, jo, ņemot vērā šā jautājuma saikni ar zemes izmantojumu, vietējām lauksaimniecības struktūrām, kā arī dzīvotņu, ekosistēmu un ainavu aizsardzību un saglabāšanu, tam ir liela nozīme valsts, reģionālā un vietējā mērogā. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 2. panta 2. punktu dalībvalstis drīkst pieņemt juridiski saistošus aktus, ar kuriem tās ierobežo vai aizliedz ĢMO audzēšanu savā teritorijā pēc tam, kad ir piešķirta atļauja ĢMO laišanai Savienības tirgū. Tomēr šādam elastīgumam nebūtu nelabvēlīgi jāietekmē vienotā atļaujas piešķiršanas procedūra, jo īpaši novērtējuma process, ko galvenokārt veic Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde ("Iestāde").
- (7) Iepriekš atkarībā no konkrētā gadījuma, ja pēc piekrišanas došanas dienas bija kļuvusi pieejama jauna vai papildu informācija, kas ietekmēja vides riska izvērtējumu, vai bija atkārtoti izvērtēta esošā informācija, dažas dalībvalstis izmantoja drošības klauzulas un ārkārtas pasākumus atbilstīgi Direktīvas 2001/18/EK 23. pantam un Regulas (EK) Nr. 1829/2003 34. pantam, lai ierobežotu vai aizliegtu ĢMO audzēšanu. Citas dalībvalstis ir izmantojušas LESD 114. panta 5. un 6. punktā izklāstīto paziņošanas procedūru, kurā paredzēts darīt zināmus jaunus zinātnes datus vides vai darba vides aizsardzības jomā. Turklāt ir izrādīties, ka ar ĢMO audzēšanu saistīto lēmumu pieņemšanas process ir īpaši sarežģīts, jo valstis pauž bažas, kas attiecas ne tikai uz jautājumiem, kas saistīti ar ĢMO nekaitīgumu attiecībā uz veselību vai vidi.
- (8) Šajā sakarā šķiet atbilstoši saskaņā ar subsidiaritātes principu piešķirt dalībvalstīm iespēju elastīgāk pieņemt lēmumu par to, vai tās savā teritorijā vēlas vai nevēlas audzēt ĢMO, ne atļaujas piešķiršanas procedūras laikā, ne pēc tās neietekmējot riska izvērtēšanu, kas paredzēta ĢMO Savienības atļauju piešķiršanas sistēmā, un neatkarīgi no pasākumiem, ko dalībvalstīm, kas audzē ĢMO, ir tiesības veikt vai tām jāveic, piemērojot Direktīvu 2001/18/EK, lai izvairītos no netīšas ĢMO klātbūtnes citos produktos. Minētās iespējas piešķiršana dalībvalstīm,

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 66/401/EEK (1966. gada 14. jūnijs) par lopbarības augu sēklu tirdzniecību (OV L 125, 11.7.1966., 2298. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Direktīva 66/402/EEK (1966. gada 14. jūnijs) par graudaugu sēklu tirdzniecību (OV L 125, 11.7.1966., 2309. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Direktīva 68/193/EEK (1968. gada 9. aprīlis) par vīnogulāju veģetatīvās pavairošanas materiāla tirdzniecību (OV L 93, 17.4.1968., 15. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Direktīva 98/56/EEK (1998. gada 20. jūlijs) par dekoratīvo augu pavairošanas materiāla tirdzniecību (OV L 226, 13.8.1998., 16. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Direktīva 1999/105/EEK (1999. gada 22. decembris) par meža reproduktīvā materiāla tirdzniecību (OV L 11, 15.1.2000., 17. lpp.).

⁽⁶⁾ Padomes Direktīva 2002/53/EEK (2002. gada 13. jūnijs) par lauksaimniecības augu sugu šķirņu kopējo katalogu (OV L 193, 20.7.2002., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Padomes Direktīva 2002/54/EEK (2002. gada 13. jūnijs) par biešu sēklu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 12. lpp.).

⁽⁸⁾ Padomes Direktīva 2002/55/EEK (2002. gada 13. jūnijs) par dārzeņu sēklu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 33. lpp.).

⁽⁹⁾ Padomes Direktīva 2002/56/EEK (2002. gada 13. jūnijs) par sēklas kartupeļu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 60. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Padomes Direktīva 2002/57/EEK (2002. gada 13. jūnijs) par eļļas augu un šķiedraugu sēklu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 74. lpp.).

⁽¹¹⁾ Padomes Direktīva 2008/90/EEK (2008. gada 29. septembris) par tirdzniecību ar augļaugu pavairošanas materiālu un augļaugiem, kas paredzēti augļu ražošanai (OV L 267, 8.10.2008., 8. lpp.).

visticamāk, uzlabos atļaujas piešķiršanas ĢMO procesu, un tajā pašā laikā, visticamāk, arī nodrošinās patērētāju, lauksaimnieku un uzņēmēju izvēles brīvību, vienlaikus iesaistītajām ieinteresētajām personām nodrošinot lielāku skaidrību par ĢMO audzēšanu Savienībā. Tādēļ šai direktīvai būtu jāveicina iekšējā tirgus veiksmīga darbība.

- (9) Lai nepieļautu, ka ĢMO audzēšanas rezultātā ir iespējama netīša to klātbūtne citos produktos, un vienlaikus ievērojot subsidiaritātes principu, īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai nepieļautu nekādu pārrobežu invāziju no dalībvalsts, kur atļauts audzēt ĢMO, uz kaimiņu dalībvalsti, kur tos audzēt ir aizliegts, izņemot gadījumus, kad attiecīgās dalībvalstis vienojas, ka konkrēto ģeogrāfisko apstākļu dēļ šādi pasākumi nav nepieciešami.
- (10) Komisijas 2010. gada 13. jūlija ieteikumā⁽¹⁾ dalībvalstīm ir sniegtas norādes attiecībā uz līdzaspastāvēšanas pasākumu attīstīšanu, tostarp pierobežas teritorijās. Ieteikumā dalībvalstis ir mudinātas savstarpēji sadarboties, lai dalībvalstu pierobežas teritorijās īstenotu atbilstīgus pasākumus, nepieļaujot pārrobežu piesārņojuma netīšu ietekmi.
- (11) Piešķirot atļauju konkrētam ĢMO, būtu jāparedz iespēja, ka procedūras laikā dalībvalsts var pieprasīt, ka tiek pielāgota paziņojuma/pieteikuma, kas iesniegts saskaņā ar Direktīvas 2001/18/EK C daļu vai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1829/2003 5. un 17. pantu, ģeogrāfiskās darbības joma, lai visā minētās dalībvalsts teritorijā vai tās daļā audzēšana netiktu atļauta. Komisijai būtu jāatvieglo šī procedūra, dalībvalsts prasību nekavējoties darot zināmu paziņojuma/pieteikuma iesniedzējam, un paziņojuma/pieteikuma iesniedzējam uz minēto prasību būtu jāatbild noteiktā termiņā.
- (12) Paziņojuma/pieteikuma ģeogrāfiskās darbības joma būtu attiecīgi jāpielāgo, ja vien paziņojuma/pieteikuma iesniedzējs neapstiprina paziņojuma/pieteikuma ģeogrāfiskās darbības jomu noteiktā termiņā pēc tam, kad Komisija minēto prasību ir darījusi zināmu. Tomēr šāds apstiprinājums neskar Komisijas pilnvaras saskaņā ar Direktīvas 2001/18/EK 19. pantu vai Regulas (EK) Nr. 1829/2003 7. un 19. pantu – atkarībā no konkrētā gadījuma –, ja vajadzīgs, izdarīt šādu pielāgojumu, ņemot vērā lestādes veikto vides riska novērtējumu.
- (13) Lai gan tiek sagaidīts, ka lielāko daļu ierobežojumu vai aizliegumu, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, īsteno piekrišanas/atļaujas piešķiršanas vai atjaunošanas posmā, tomēr dalībvalstīm vajadzētu būt arī papildu iespējai pieņemt pamatotus pasākumus, ar ko visā to teritorijā vai teritorijas daļās ierobežo vai aizliedz audzēt ĢMO vai pēc kultūrauga šķirnes vai raksturīgām īpašībām definētu ĢMO grupu, kuras audzēšana iepriekš bijusi atļauta, pamatojot šos pasākumus ar iemesliem, kas atbilst Savienības tiesību aktiem un kas nav tādi iemesli, kuri izvērtēti saskaņā ar Savienības noteikumu saskaņotu kopumu, proti, Direktīvu 2001/18/EK un Regulu (EK) Nr. 1829/2003, vai kas ir minētajiem iemesliem papildinoši. Minētie iemesli var būt saistīti ar vides vai lauksaimniecības politikas mērķiem vai citiem imperatīviem iemesliem, piemēram, pilsētu un lauku teritoriju plānošana, zemes izmantojums, sociālā un ekonomiskā ietekme, līdzaspastāvēšana un sabiedriskā politika. Minētos iemeslus var izmantot atsevišķi vai vairākus kopā – atkarībā no tās dalībvalsts, reģiona vai apvidus konkrētajiem apstākļiem, kurā minētos pasākumus piemēros.
- (14) Savienībā izvēlētais cilvēku vai dzīvnieku veselības un vides aizsardzības līmenis ļauj īstenot vienotu zinātnisku izvērtēšanu visā Savienībā, un ar šo direktīvu minētā situācija nebūtu jāmaina. Tāpēc, lai izvairītos no tā, ka tiek ietekmēta kompetence, kas saskaņā ar Direktīvu 2001/18/EK un Regulu (EK) Nr. 1829/2003 piešķirta risku novērtētājiem un riska pārvaldītājiem, dalībvalstīm būtu jāatsaucas tikai uz tādiem ar vides politikas mērķiem pamatotiem iemesliem, kas saistīti ar ietekmi, kas ir atšķirīga vai papildinoša veselībai un videi radītiem riskiem, kuri tiek novērtēti saistībā ar atļaujas piešķiršanas procedūram, kas paredzētas Direktīvā 2001/18/EK un Regulā (EK) Nr. 1829/2003, piemēram, tādas lauksaimniecības prakses saglabāšana un attīstīšana, kurai ir lielāks potenciāls savienot ražošanu ar ekosistēmas ilgtspēju, vai vietējās bioloģiskās daudzveidības, tostarp konkrētu dzīvotņu un ekosistēmu saglabāšana, vai konkrēta veida dabas un ainavas iezīmju, kā arī konkrētu ekosistēmu funkciju un pakalpojumu saglabāšana.
- (15) Dalībvalstīm arī vajadzētu būt iespējai, pieņemot lēmumus saskaņā ar Direktīvu 2001/18/EK, pamatot tos ar iemesliem, kuri saistīti ar sociālu un ekonomisku ietekmi, ko varētu radīt ĢMO audzēšana attiecīgās dalībvalsts teritorijā. Kaut arī Komisijas 2010. gada 13. jūlija ieteikumā ir minēti līdzaspastāvēšanas pasākumi, dalībvalstīm arī vajadzētu būt iespējai pieņemt pasākumus, ar ko tās atbilstīgi šai direktīvai ierobežo vai aizliedz atļautu ĢMO audzēšanu visā to teritorijā vai tās daļā. Minētie iemesli var būt saistīti ar to, ka īpašu ģeogrāfisku apstākļu dēļ,

⁽¹⁾ Komisijas Ieteikums (2010. gada 13. jūlijs) par pamatnostādņēm, kā izstrādāt valsts līdzaspastāvēšanas pasākumus, kas vajadzīgi, lai izvairītos no netīšas ĢMO klātbūtnes parastajās un bioloģiskajās kultūrās (OV C 200, 22.7.2010., 1. lpp.).

piemēram, mazas salas vai kalnu apvidi, ir augstas izmaksas, nav lietderīgi vai nav iespējams īstenot līdzāspastāvēšanas pasākumus vai ir jāizvairās no ĢMO klātbūtnes citos produktos, piemēram, konkrētos vai īpašos produktos. Turklāt Komisija ir ziņojusi Eiropas Parlamentam un Padomei par ĢMO audzēšanas sociālo un ekonomisko ietekmi, kā tika lūgts Padomes 2008. gada secinājumos. Dalībvalstis, kas apsver iespēju uz šīs direktīvas pamata pieņemt lēmumus, minētajā ziņojumā var gūt lietderīgu informāciju. Ar lauksaimniecības politikas mērķiem saistīti iemesli var ietvert nepieciešamību aizsargāt lauksaimnieciskās ražošanas daudzveidību un nepieciešamību nodrošināt sēklas un augu pavairošanas materiāla tīrību. Būtu arī jāatļauj dalībvalstīm pamatot savus pasākumus ar citiem apsvērumiem, starp kuriem var būt zemes izmantojums, pilsētu un lauku teritoriju plānošana vai citi leģitīmi faktori, tostarp tādi, kas saistīti ar kultūras tradīcijām.

- (16) Saskaņā ar šo direktīvu pieņemtiem ierobežojumiem vai aizliegumiem būtu jāattiecas uz audzēšanu, nevis uz ģenētiski modificētu sēklu un augu pavairošanas materiāla – gan kā produktu, gan to sastāvā esoša – un to ražas produktu brīvu apriti un importu, un turklāt tiem būtu jāatbilst Līgumiem, īpaši attiecībā uz nediskriminējošu attieksmi pret valstu un ārvalstu produktiem, proporcionalitātes principu un LESD 34. un 36. pantu, kā arī 216. panta 2. punktu.
- (17) Saskaņā ar šo direktīvu pieņemtajiem dalībvalstu pasākumiem būtu jāpiemēro Savienības līmeņa uzraudzības un informācijas sniegšanas procedūra. Ņemot vērā Savienības līmeņa uzraudzību un informācijas sniegšanu, nav papildus jāparedz, ka tiek piemērota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/34/EK⁽¹⁾. Dalībvalstis var ierobežot vai aizliegt ĢMO audzēšanu visā savā teritorijā vai tās daļā, sākot no dienas, kad stājas spēkā Savienības atļauja, un uz visu piekrišanas/atļaujas derīguma periodu ar noteikumu, ka ir beidzies noteikts nogaidīšanas laikposms, kura laikā Komisijai tika dota iespēja izteikt komentārus par ierosinātajiem pasākumiem. Tādējādi attiecīgajai dalībvalstij būtu Komisijai jāpaziņo par minēto pasākumu projektu vismaz 75 dienas pirms to pieņemšanas, lai Komisijai sniegtu iespēju izteikt par to komentārus, un minētajā laikposmā tai būtu jāatturas no minēto pasākumu pieņemšanas un īstenošanas. Beidzoties noteiktajam nogaidīšanas laikposmam, dalībvalstij būtu jāspēj pieņemt sākotnēji ierosinātos pasākumus vai arī ar grozījumiem, lai ņemtu vērā Komisijas komentārus.
- (18) Beidzoties noteiktajam nogaidīšanas laikposmam, pieteikuma iesniedzējam/atļaujas īpašniekam, kuru skartu pasākumi attiecīgā ĢMO audzēšanas ierobežošanai vai aizliegšanai dalībvalstī, ir jāatturas no visām darbībām, kas saistītas ar šā ĢMO audzēšanu attiecīgajā dalībvalstī.
- (19) Dalībvalstu lēmumiem par ĢMO audzēšanas ierobežošanu vai aizliegšanu visā to teritorijā vai tās daļā nebūtu jākavē biotehnoloģisku pētījumu veikšana, ar noteikumu, ka šādu pētījumu veikšanas laikā tiek ievēroti visi nepieciešamie drošības pasākumi, kas saistīti ar cilvēku un dzīvnieku veselību, kā arī vides aizsardzību, un ka šāda pētījumu veikšana nav pretrunā tiem iemesliem, kuri ir ierobežojuma vai aizlieguma ieviešanas pamatā. Turklāt Iestādei un dalībvalstīm būtu jācenšas izveidot plašu zinātnisko organizāciju tīklu, kurā pārstāvētas visas nozares, tostarp tādas, kas saistītas ar ekoloģijas jautājumiem, un tām būtu jāsadarbojas, lai jau agrīnā posmā identificētu jebkuru iespējamu atšķirību starp zinātniskajiem atzinumiem un atrisinātu vai izskaidrotu strīdīgos zinātniskos jautājumus. Komisijai un dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ir garantēti nepieciešamie resursi neatkarīgam pētījumam par ĢMO apzinātas izplatīšanas vai laišanas tirgū izraisītiem iespējamiem riskiem un ka neatkarīgiem pētniekiem būtu jādod pieeja visiem attiecīgajiem materiāliem, vienlaikus ievērojot intelektuālā īpašuma tiesības.
- (20) Tā kā, pieņemot lēmumus par ĢMO aizliegšanu vai atļaušanu, liela nozīme ir zinātniskiem pierādījumiem, Iestādei būtu jāapkopo un jāanalizē pētījumu rezultāti par ĢMO izraisīto risku vai apdraudējumu cilvēka veselībai vai videi un jāinformē riska pārvaldītāji par jebkādiem jaunatklātiem riskiem. Šāda informācija būtu jādara pieejama sabiedrībai.
- (21) Dalībvalstij vajadzētu būt iespējai lūgt kompetentajai iestādei vai Komisijai visu vai daļu tās teritorijas no jauna iekļaut piekrišanas/atļaujas ģeogrāfiskās darbības jomā, no kuras tā iepriekš bija izslēgta. Tādā gadījumā nevajadzētu būt nepieciešamībai nosūtīt lūgumu piekrišanas/atļaujas īpašniekam un lūgt viņa piekrišanu. Kompetentajai iestādei, kas ir izdevusi rakstisku piekrišanu, vai – attiecīgi saskaņā ar Direktīvu 2001/18/EK vai Regulu (EK) Nr. 1829/2003 – Komisijai būtu jāgroza attiecīgi piekrišanas vai lēmuma par atļaujas piešķiršanu ģeogrāfiskās darbības joma.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp.).

- (22) Ar rakstisku piekrišanu vai lēmumiem par atļaujas piešķiršanu, ko izsniedz vai pieņem, attiecībā uz atsevišķiem apgabaliem ierobežojot ģeogrāfiskās darbības jomu, vai pasākumiem, ko dalībvalstis pieņem saskaņā ar šo direktīvu un kas ierobežo vai aizliedz ĢMO audzēšanu, nebūtu jāliedz vai jāierobežo tas, ka citas dalībvalstis izmanto atļautus ĢMO. Turklāt šai direktīvai un saskaņā ar to pieņemtajiem valstu pasākumiem nebūtu jāskar Savienības tiesību aktos noteiktās prasības par neparedzētu un nejaušu ĢMO klātbūtni tādās sēkļu un augu pavairošanas materiāla šķirnēs, kas nav ģenētiski modificētas, un tiem nebūtu jāattur no tādu šķirņu audzēšanas, kas atbilst šīm prasībām.
- (23) Regulā (EK) Nr. 1829/2003 noteikts, ka atsaucies Direktīvas 2001/18/EK A un D daļā uz ĢMO, par kuriem izsniegta atļaujas saskaņā ar minētās direktīvas C daļu, uzskata par atsaucēm arī uz ĢMO, par kuriem izsniegta atļaujas saskaņā ar minēto regulu. Tātad pasākumi, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar Direktīvu 2001/18/EK, būtu jāpiemēro arī ĢMO, kas atļauti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1829/2003.
- (24) Šī direktīva neskar dalībvalstu pienākumus attiecībā uz parasto sēkļu, augu pavairošanas materiāla un ražas produkta brīvu apriti atbilstīgi attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem un saskaņā ar LESD.
- (25) Lai garantētu augstu patērētāju aizsardzības līmeni, dalībvalstīm un uzņēmējiem būtu jāveic arī marķēšanas un informēšanas pasākumi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1829/2003 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1830/2003 ⁽¹⁾, nodrošinot pārredzamību attiecībā uz ĢMO klātbūtni produktos.
- (26) Lai šīs direktīvas mērķus saskaņotu ar ekonomikas dalībnieku likumīgajām interesēm attiecībā uz ĢMO, kuriem atļauja ir izsniegta vai par kuriem notika atļaujas piešķiršanas process vēl pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā, būtu jāparedz noteikums par atbilstošiem pārejas pasākumiem. Pārejas pasākumi arī ir pamatoti ar vajadzību izvairīties no iespējamo konkurences izkropļojumu radīšanas, pret spēkā esošo atļauju īpašniekiem piemērojot atšķirīgu attieksmi nekā pret turpmākajiem pieteikuma iesniedzējiem, kuri vēlas saņemt atļauju. Juridiskās noteiktības labad laikposms, kurā šādus pārejas pasākumus var pieņemt, būtu jāierobežo uz laiku, kas ir noteikti nepieciešams, lai nodrošinātu raitu pāreju uz jauno režīmu. Tādējādi ar šādiem pārejas pasākumiem dalībvalstīm būtu jāļauj šīs direktīvas noteikumus piemērot produktiem, kuriem atļauja ir izsniegta vai par kuriem notika atļaujas piešķiršanas process vēl pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā, ar noteikumu, ka netiek ietekmētas ģenētiski modificētas sēkļu un augu pavairošanas materiāla šķirnes, kurām ir izsniegta atļauja un kuras jau ir likumīgi iestādītas.
- (27) Noteikumus, kas izklāstīti Direktīvas 2001/18/EK 26.b un 26.c pantā, piemēro, neskarot minētās direktīvas 23. pantu, kā arī Regulas (EK) Nr. 1829/2003 34. pantu.
- (28) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Direktīva 2001/18/EK,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2001/18/EK groza šādi:

1) 26.a pantā iekļauj šādu punktu:

“1.a No 2017. gada 3. aprīļa dalībvalstis, kurās ĢMO tiek audzēti, savās pierobežas teritorijās veic atbilstīgus pasākumus, lai nepieļautu iespējamu pārrobežu invāziju uz kaimiņu dalībvalsti, kurā attiecīgo ĢMO audzēšana ir aizliegta, izņemot gadījumus, ja šādi pasākumi nav nepieciešami, ņemot vērā īpašus ģeogrāfiskos apstākļus. Par minētajiem pasākumiem ziņo Komisijai.”;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1830/2003 (2003. gada 22. septembris), kas attiecas uz ģenētiski modificētu organismu izsekojamību un marķēšanu, kā arī no ģenētiski modificētiem organismiem ražotu pārtikas un lopbarības produktu izsekojamību un ar ko groza Direktīvu 2001/18/EK (OV L 268, 18.10.2003., 24. lpp.).

2) iekļauj šādus pantus:

“26.b pants

Audzēšana

1. Piešķirot atļauju konkrētam ĢMO vai atjaunojot piekrišanu/atļauju, dalībvalsts var pieprasīt, ka tiek pielāgota rakstiskās piekrišanas vai atļaujas ģeogrāfiskās darbības joma, lai visā minētās dalībvalsts teritorijā vai tās daļā audzēšana netiktu atļauta. Minēto prasību Komisijai dara zināmu ne vēlāk kā 45 dienas pēc tam, kad ir izsūtīts novērtējuma ziņojums saskaņā ar šīs direktīvas 14. panta 2. punktu, vai pēc tam, kad saņemts Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atzinums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1829/2003 6. panta 6. punktu un 18. panta 6. punktu. Komisija dalībvalsts prasību nekavējoties dara zināmu paziņojuma/pieteikuma iesniedzējam un pārējām dalībvalstīm. Prasību elektroniskā formā Komisija dara pieejamu sabiedrībai.

2. Paziņojuma/pieteikuma iesniedzējs 30 dienās pēc tam, kad Komisija darījusi zināmu minēto prasību, var pielāgot vai apstiprināt sākotnējā paziņojuma/pieteikuma ģeogrāfiskās darbības jomu.

Ja apstiprinājums netiek sniegts, paziņojuma/pieteikuma ģeogrāfiskās darbības jomas pielāgojums tiek īstenots rakstiskajā piekrišanā, kas izsniegta saskaņā ar šo direktīvu un attiecīgos gadījumos saskaņā ar lēmumu, kas izdots saskaņā ar šīs direktīvas 19. pantu, kā arī saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1829/2003 7. un 19. pantu pieņemtu lēmumu par atļaujas piešķiršanu.

Saskaņā ar šo direktīvu izsniegtu rakstisku piekrišanu un attiecīgos gadījumos saskaņā ar lēmumu, kas izdots saskaņā ar šīs direktīvas 19. pantu, kā arī saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1829/2003 7. un 19. pantu pieņemtu lēmumu par atļaujas piešķiršanu izdod, pamatojoties uz paziņojuma/pieteikuma pielāgoto ģeogrāfiskās darbības jomu.

Ja saskaņā ar šā panta 1. punktu sniegtā prasība tiek paziņota Komisijai pēc tam, kad ir izsūtīts novērtējuma ziņojums saskaņā ar šīs direktīvas 14. panta 2. punktu, vai pēc tam, kad saņemts Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atzinums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1829/2003 6. panta 6. punktu un 18. panta 6. punktu, šīs direktīvas 15. pantā noteiktie termiņi rakstiskās piekrišanas izsniegšanai vai attiecīgos gadījumos Regulas (EK) Nr. 1829/2003 7. un 19. pantā noteiktie termiņi lēmuma projekta iesniegšanai Komitejai tiek pagarināti par vienu 15 dienu laikposmu neatkarīgi no dalībvalstu skaita, kas iesniegušas šādas prasības.

3. Ja nav iesniegta neviena prasība saskaņā ar šā panta 1. punktu vai ja paziņojuma/pieteikuma iesniedzējs ir apstiprinājis sava sākotnējā paziņojuma/pieteikuma ģeogrāfiskās darbības jomu, dalībvalsts var pieņemt pasākumus, ar ko visā tās teritorijā vai teritorijas daļā ierobežo vai aizliedz ĢMO vai ĢMO grupas, ko definē, pamatojoties uz kultūraugu šķirni vai raksturīgām īpašībām, audzēšanu, kas iepriekš bija atļauts saskaņā ar šīs direktīvas C daļu vai Regulu (EK) Nr. 1829/2003, ar noteikumu, ka šādi pasākumi atbilst Savienības tiesību aktiem, ir pamatoti, proporcionāli un nediskriminējoši un turklāt ir balstīti uz imperatīviem iemesliem, piemēram, tādiem, kuri saistīti ar:

- a) vides politikas mērķiem;
- b) pilsētu un lauku teritoriju plānojumu;
- c) zemes izmantojumu;
- d) sociālekonomisko ietekmi;
- e) izvairīšanos no ĢMO klātbūtnes citos produktos, neskarot 26.a pantu;
- f) lauksaimniecības politikas mērķiem;
- g) sabiedrisko politiku.

Minētos iemeslus var izmantot atsevišķi vai vairākus kopā, izņemot g) apakšpunktā norādīto iemeslu, ko nevar izmantot individuāli, atkarībā no tās dalībvalsts, reģiona vai apvidus konkrētajiem apstākļiem, kurā šos pasākumus piemēros, taču tie nekādā gadījumā nav pretrunā vides riska novērtējumam, ko veic saskaņā ar šo direktīvu vai Regulu (EK) Nr. 1829/2003.

4. Dalībvalsts, kas ir paredzējusi pieņemt pasākumus saskaņā ar šā panta 3. punktu, par šo pasākumu projektu un attiecīgajiem izmantotajiem iemesliem vispirms paziņo Komisijai. Šī paziņošana var tikt veikta, pirms ir pabeigta ĢMO atļaujas piešķiršanas procedūra saskaņā ar šīs direktīvas C daļu vai Regulu (EK) Nr. 1829/2003. 75 dienu laikposmā, sākot ar šādas paziņošanas dienu:

- a) attiecīgā dalībvalsts atturas no minēto pasākumu pieņemšanas un īstenošanas;
- b) attiecīgā dalībvalsts nodrošina, ka uzņēmēji atturas no attiecīgā vai attiecīgo ĢMO audzēšanas; un
- c) Komisija var sniegt jebkādus komentārus, kurus tā uzskata par piemērotiem.

Beidzoties pirmajā daļā minētajam 75 dienu laikposmam, attiecīgā dalībvalsts, sākot no dienas, kad stājas spēkā Savienības atļauja, un visā piekrišanas/atļaujas derīguma periodā var pieņemt pasākumus vai nu to sākotnēji ierosinātajā formā, vai arī ar grozījumiem, lai ņemtu vērā no Komisijas saņemtos nesaistošos komentārus. Minētos pasākumus bez kavēšanās paziņo Komisijai, citām dalībvalstīm un atļaujas īpašniekam.

Dalībvalstis jebkādus šos pasākumus dara publiski pieejamus visiem attiecīgiem uzņēmējiem, tostarp audzētājiem.

5. Ja dalībvalsts vēlas visu tās teritoriju vai daļu no tās no jauna iekļaut piekrišanas/atļaujas ģeogrāfiskās darbības jomā, no kuras tā iepriekš bija izslēgta saskaņā ar 2. punktu, tā šajā sakarā var iesniegt lūgumu tai kompetentajai iestādei, kas izsniedza rakstisku piekrišanu saskaņā ar šo direktīvu, vai Komisijai, ja ĢMO atļauja ir piešķirta atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1829/2003. Atkarībā no konkrētā gadījuma – kompetentā iestāde, kas ir izsniegusi rakstisku piekrišanu, vai Komisija attiecīgi groza piekrišanas vai lēmuma par atļaujas piešķiršanu ģeogrāfiskās darbības jomu.

6. Nolūkā veikt ĢMO piekrišanas/atļaujas ģeogrāfiskās darbības jomas pielāgojumu saskaņā ar 5. punktu:

- a) attiecībā uz ĢMO, kam atļauja piešķirta saskaņā ar šo direktīvu, kompetentā iestāde, kas ir izsniegusi rakstisku piekrišanu, atbilstoši groza piekrišanas ģeogrāfiskās darbības jomu un, tiklīdz tas ir pabeigts, informē Komisiju, dalībvalstis un atļaujas īpašnieku;
- b) attiecībā uz ĢMO, kam atļauja piešķirta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1829/2003, Komisija attiecīgi groza lēmumu par atļaujas piešķiršanu, nepiemērojot minētās regulas 35. panta 2. punktā izklāstīto procedūru. Komisija attiecīgi informē dalībvalstis un atļaujas īpašnieku.

7. Ja dalībvalsts ir atcēlusi atbilstīgi 3. un 4. punktam veiktos pasākumus, tā bez kavēšanās informē Komisiju un citas dalībvalstis.

8. Saskaņā ar šo pantu pieņemtie pasākumi neietekmē atļautu ĢMO, kas ir produkti vai iekļauti produktos, brīvu aprieti.

26.c pants

Pārejas pasākumi

1. No 2015. gada 2. aprīļa līdz 2015. gada 3. oktobrim dalībvalsts var pieprasīt pielāgot pirms 2015. gada 2. aprīļa atbilstīgi šai direktīvai vai Regulai (EK) Nr. 1829/2003 iesniegta paziņojuma/pieteikuma vai piešķirtas atļaujas ģeogrāfiskās darbības jomu. Komisija dalībvalsts prasību nekavējoties dara zināmu paziņojuma/pieteikuma iesniedzējam un pārējām dalībvalstīm.

2. Ja paziņojums/pieteikums tiek izskatīts un paziņojuma/pieteikuma iesniedzējs nav apstiprinājis sākotnējā paziņojuma/pieteikuma ģeogrāfiskās darbības jomu 30 dienās pēc šā panta 1. punktā minētās prasības paziņošanas, attiecīgi pielāgo paziņojuma/pieteikuma ģeogrāfiskās darbības jomu. Saskaņā ar šo direktīvu izsniegtu rakstisku piekrišanu un attiecīgos gadījumos saskaņā ar lēmumu, kas izdots saskaņā ar šīs direktīvas 19. pantu, kā arī saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1829/2003 7. un 19. pantu pieņemtu lēmumu par atļaujas piešķiršanu izdod, pamatojoties uz paziņojuma/pieteikuma pielāgoto ģeogrāfiskās darbības jomu.

3. Ja atļauja jau ir piešķirta un atļaujas īpašnieks 30 dienās pēc šā panta 1. punktā minētās prasības paziņošanas nav apstiprinājis atļaujas ģeogrāfiskās darbības jomu, atļauju attiecīgi pielāgo. Attiecībā uz rakstisku piekrišanu, kas sniegta saskaņā ar šo direktīvu, kompetentā iestāde attiecīgi groza piekrišanas ģeogrāfiskās darbības jomu un, tiklīdz tas ir pabeigts, informē Komisiju, dalībvalstis un atļaujas īpašnieku. Attiecībā uz atļauju, kas piešķirta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1829/2003, Komisija attiecīgi groza lēmumu par atļaujas piešķiršanu, nepiemērojot minētās regulas 35. panta 2. punktā izklāstīto procedūru. Komisija attiecīgi informē dalībvalstis un atļaujas īpašnieku.
4. Ja nav iesniegta neviena prasība saskaņā ar šā panta 1. punktu vai ja paziņojuma/pieteikuma iesniedzējs vai, atkarībā no konkrētā gadījuma, atļaujas īpašnieks ir apstiprinājis sākotnējā pieteikuma vai, atkarībā no konkrētā gadījuma, atļaujas ģeogrāfiskās darbības jomu, *mutatis mutandis* piemēro 26.b panta 3. līdz 8. punktu.
5. Šis pants neskar tādu atļautu ĢMO sēkļu un augu pavairošanas materiālu audzēšanu, kas ir likumīgi iestādīti, pirms dalībvalstī tiek ierobežota vai aizliegta ĢMO audzēšana.
6. Saskaņā ar šo pantu pieņemtie pasākumi neietekmē atļautu ĢMO, kas ir produkti vai iekļauti produktos, brīvu apriti.”

2. pants

Ne vēlāk kā 2019. gada 3. aprīlī Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā dalībvalstis izmanto šo direktīvu, tostarp par to noteikumu efektivitāti, kas dalībvalstīm dod iespēju ierobežot vai aizliegt ĢMO audzēšanu visā to teritorijā vai teritorijas daļā, un iekšējā tirgus netraucētu darbību. Minētajam ziņojumam var pievienot jebkādas tiesību aktu priekšlikumus, kurus Komisija uzskata par piemērotiem.

Līdz tai pašai dienai, kā minēts pirmajā daļā, Komisija arī ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par videi nodarīto kaitējumu faktiskas atlīdzināšanas izteiksmē, kas varētu rasties ĢMO audzēšanas rezultātā, pamatojoties uz informāciju, kas Komisijai darīta pieejama saskaņā ar Direktīvas 2001/18/EK 20. un 31. pantu un Regulas (EK) Nr. 1829/2003 9. un 21. pantu.

3. pants

Ne vēlāk kā 2017. gada 3. aprīlī Komisija atjaunina Direktīvas 2001/18/EK pielikumus saskaņā ar minētās direktīvas 27. pantu attiecībā uz vides riska novērtējumu, lai iekļautu un maksimāli izmantotu Iestādes 2010. gada pastiprinātos norādījumus par ģenētiski modificētu augu videi radītā riska novērtējumu.

4. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2015. gada 11. martā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA